

Nr 435

Av herr Holmberg m. fl., *angående återlån från allmänna pensionsfonden.*

(Lika lydande med motion nr 525 i Andra kammaren)

Genom den föregående år beslutade höjningen av avgiften till den allmänna tjänstepensionen och förutsedd ytterligare avgiftshöjning bygges AP-fonderna upp i allt snabbare takt. Härigenom koncentreras samhällets kapitalresurser till ett enda organ dominerat av regeringen och de intressen den påverkar. På samma gång överföres en allt större del av det tidigare riskvilliga företagssparandet till kreditkapital som utlånas endast om mycket betryggande säkerhet kan ställas. Denna utveckling har redan nu börjat inge stora bekymmer, inte minst mot bakgrunden av en begynnande avtappning av företagens pensionsfonder. Den del av det produktionsresultat som nu slussas in i AP-fonden via pensionsavgifter för företagen skulle nämligen under andra förutsättningar kunnat kanaliseras in i företagen via dessas pensionsfonder.

Det framhålles i många sammanhang att de medel som fonderas i AP-fonden är "löntagarnas pengar". Denna konstruktion är i och för sig meningslös och har lika lite fog för sig som ett eventuellt påstående, att de medel som samlas till AP-fonden skulle utgöra "företagens pengar". Medlen är så gott som helt undandragna både den enskilde löntagarens och de enskilda företagens dispositionsmöjlighet. Däremot ligger det betydligt närmare till hands att förknippa förfoganderätten över fondmedlen med den politiska makten.

Detta är givetvis otillfredsställande. Det finns därför anledning att söka ge innehåll åt påståendet att AP-fondens medel är "löntagarens pengar".

En möjlighet vore, att fondens medel används i syfte att underlätta uppbyggnaden av ett personligt trygghetsägande hos medborgarna. Medel kunde t. ex. ställas till den enskilde inkomsttagarens disposition genom det ordinarie kreditssystemets förmedling för anskaffning av exempelvis aktier, obligationer eller andra värdepapper. Därvid skulle man samtidigt kunna fullfölja syftet att omvandla det säkerhetskrävande kapitalet i AP-fonden till riskbärande kapital i näringslivet. Dessutom skulle delägarskapet i detta därigenom starkt kunna breddas.

Det principiella tillvägagångssättet kan skisseras på följande sätt: De ordinarie kreditinstituten beviljar krediter till privatpersoner för exempel-

vis förvärv av aktier, obligationer och andra värdepapper och beredes sedan möjlighet att refinansiera sig genom något slag av återlån hos AP-fonden.

På samma sätt skulle medel kunna ställas till disposition för den enskilde för förvärv av eget hem, fritidsbostad eller egen rörelse.

Innan ett sådant system kan genomföras måste helt naturligt många avvägningar företas. Inte minst gäller det att ta ställning till hur stor del av den för en person inbetalda avgiften som skall få disponeras för det ändamål som vi här angivit. Administreringen torde innefatta vissa problem, sannolikt dock icke oöverkomliga med tanke på det svenska bankväsendets effektivitet. Hela problematiken bör därför behandlas av en sakkunnig utredning med företrädare för näringslivet, kreditväsendet samt bank- och fondinspektionen.

Med stöd av ovanstående hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande möjlighet för privatpersoner att medelst ett återlånesystem disponera viss del av för vederbörande inbetald ATP-avgift för förvärv av vissa slag av egendom såsom aktier, obligationer, eget hem, fritidsbostad eller egen rörelse.

Stockholm i januari 1964

Y. Holmberg

Gunnar Wallmark

Henrik Åkerlund

Nr 436

Av herr Holmberg m. fl., om skilda kanslier för allmänna pensionsfondens delfonder.

(Lika lydande med motion nr 526 i Andra kammaren)

AP-medlen uppdelas formellt på tre delfonder. Vad som bestämmer till vilken fond AP-avgifterna skall inlevereras av arbetsgivaren är huruvida arbetsgivaren hänförs till någon av följande tre grupper: större företag, mindre företag, stat och kommun.

Fondernas förvaltning och administration sker emellertid genom ett enda kansli. För denna anordning kan naturligtvis personella och kontorsorganisatoriska skäl anföras.

Denna utformning av förvaltning och administration medför emellertid